

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Boico și Ghenadie Plămădeală,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocații Buliga Dumitru și Mișcoi Mihail în numele inculpatului Oboroc Octavian și de către avocatul Miroljubov Rodica în numele inculpatului Oboroc Octavian, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 22 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2022, în cauza penală în privința lui

*Oboroc Octavian XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX și domiciliat în mun. XXXXX*

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 19.06.2020–22.12.2020;

Instanța de apel: 02.02.2021–05.07.2022;

Instanța de recurs: 27.10.2022–20.02.2023.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central, din 22 octombrie 2020, Oboroc Octavian a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal, la o pedeapsă de 15 ani închisoare;

- în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, în mărime de 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În baza art. 84, art. 87 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, lui Oboroc Octavian i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 15 ani și 60 zile închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către părțile civile Cojocar Alexandru, Oboroc Estera și Oboroc Damian prin intermediul reprezentantului legal Oboroc Estera privind încasarea prejudiciului material, moral, biologic, venitului ratat și a cheltuielilor pentru asistență juridică.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Oboroc Octavian în beneficiul părții civile Cojocar Alexandru a prejudiciului material în mărime de 308 563 (trei sute opt

mii cinci sute șaizeci și trei) lei 66 (șaizeci și șase) bani și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 10 000 (zece mii) lei.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Oboroc Octavian în beneficiul părții civile Oboroc Estera a prejudiciului material în mărime de 93 176 (nouăzeci și trei de mii una sută șaptezeci și șase) lei, a prejudiciului biologic în mărime de 1 000 000 (un milion) lei, a prejudiciului moral în mărime de 200 000 (două sute mii) lei, și a venitului ratat din cauza pierderii capacității de muncă în mărime de 4000 (patru mii) lei, începând cu 02 decembrie 2020 până la recăpătare capacității de muncă a acesteia.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Oboroc Octavian în beneficiul părții civile Oboroc Damian a prejudiciului material în mărime de 11 660 (unsprezece mii șase sute șaizeci) lei și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 (una sută mii) lei.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Oboroc Octavian în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 9 533 (nouă mii cinci sute treizeci și trei) lei și 70 (șaptezeci) bani.

Totodată, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Oboroc Octavian la 31.12.2019, conștientizând caracterul ilegal și prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și consecințele negative care pot să survină în rezultatul acestor acțiuni și admitând în același timp, în mod conștient, survenirea acestor urmări, aflându-se în stare de ebrietate cu grad avansat, aproximativ la orele 18:30, deplasându-se la volanul automobilului de model „Volkswagen Touareg”, cu n/î XXXXX, pe traseul R-1 Chișinău-Ungheni, km 25+850m pe banda de circulație cu direcția de deplasare din or. Ungheni spre mun. Chișinău, în apropiere de localitatea Făgureni, r-nul Strășeni, știind cu certitudine că fosta sa soție Oboroc Estera împreună cu fiul lor comun, minorul Oboroc Damian și cet. Cojocaru Alexandru, cu automobilul de model „Mazda CX5” cu n/î XXXXX, se deplasau în fața sa, pe același traseu, în direcția mun. Chișinău, unde urmau să sărbătorească revelionul, urmărind scopul omorului intenționat, acționând cu intenție directă, a tamponat intenționat, în partea din spate, automobilul de model „Mazda CX5” cu n/î XXXXX, condus de către cet. Cojocaru Alexandru, în care, pe bancheta din spate, în calitate de pasageri se aflau cet. Oboroc Estera și copilul Oboroc Damian. Urmare a acestui fapt, automobilul de model „Mazda CX5” cu n/î XXXXX, condus de către cet. Cojocaru Alexandru, care se deplasa regulamentar, fiind tamponat intenționat, în partea din spate, de automobilul de model „Volkswagen Touareg”, cu n/î XXXXX, condus de cet. Oboroc Octavian, derapând de pe carosabil, s-a inversat. Astfel, în rezultatul acțiunilor intenționate ale lui Oboroc Octavian, cet. Cojocaru Alexandru i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202031P01 din 02.02.2020, vătămări corporale neînsemnate sub formă de echimoze și excoriații pe membre și cutia toracică, cet. Oboroc Estera i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202031D18 din 18.02.2020, vătămări corporale grave, care prezintă pericol pentru viață, sub formă de fractura corpurilor vertebrelor Th11, Th12 cu tasare de gr.3 și cu deplasarea fragmentelor în canalul rahidian, întrerupere anatomică completă a măduvei spinării

la nivelul dat, paraplegie inferioară, fractura proceselor transversale ai arcurilor posterioare, bilateral al vertebrei Th12 cu deplasare, iar minorului Oboroc Damian i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr.202031D14 din 30.01.2020, vătămări corporale grave care prezintă pericol pentru viață, sub formă de fractura diafizară, proximală a femurului drept cu deplasarea fragmentelor, din care motive, intenția lui Oboroc Octavian nu și-a produs efectul. Tot atunci, Oboroc Octavian, în continuarea acțiunilor sale ilegale, văzând că automobilul de model „Mazda CX5” cu n/î XXXXX, în care se aflau cet. Cojocarul Alexandru împreună cu fosta sa soție pe nume cet. Oboroc Estera și copilul lor comun, Oboroc Damian, derapând de pe carosabil, s-a inversat, coborând din automobilul său de model „Volkswagen Touareg”, cu n/î XXXXX a părăsit locul comiterii fetei, camuflând astfel acțiunile sale ilegale și atribuindu-le, artificial, un aspect, aparent de încălcare a regulilor de securitate a circulației săvârșite de către persoana care conduce mijlocul de transport.

2.1. Tot, Oboroc Octavian, la 31.12.2019, aproximativ la orele 18:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică avansată, deținând permis de conducere eliberat pe numele său, ignorând conștient cerințele art. 14 al Regulamentului de Circulație Rutieră aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 care prevede expres că: conducătorului de vehicul îi este interzis: să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere; deplasându-se la volanul unității de transport de model „Volkswagen Touareg”, cu n/î XXXXX, pe traseul Chișinău-Ungheni, km 25+850m, pe banda de circulație cu direcția de deplasare din mun. Ungheni spre mun. Chișinău, în apropiere de localitatea Făgureni r-nul Strășeni, intenționat a tamponat în partea din spate, automobilul de model „Mazda CX5” cu n/î XXXXX, condus de către cet. Cojocarul Alexandru, în care, pe bancheta din spate, în calitate de pasageri se aflau cet. Oboroc Estera și copilul Oboroc Damian. Ulterior, apărând suspiciuni precum că Oboroc Octavian, conducea mijlocul de transport sus-indicat în stare de ebrietate, ultimul a fost supus examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, în cadrul căruia i-au fost recoltate probe biologice, în rezultatul cărui fapt, conform certificatului eliberat de Spitalul raional Strășeni, s-a stabilit că Oboroc Octavian avea concentrația alcool etilic în sânge echivalentă cu 0,68 mg/l, ceea ce constituie (conform art. 134/12 alin. (3) Cod Penal) stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Acțiunile inculpatului Oboroc Octavian au fost încadrate juridic de către prima instanță în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal - tentativa de omor intenționat, adică acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea omorului cu premeditare, cu bună știință asupra unui minor, asupra unui membru de familie și asupra mai multor persoane, care însă, din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-a produs efectul; și în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal - conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se

află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, adică conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

3. Împotriva sentinței primei instanțe a declarat apel avocatul David Larisa în numele inculpatului Oboroc Octavian, prin care a solicitat casarea integrală a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate din prevederile art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g), art. 264¹ alin. (1) Cod penal în prevederile art. 264 alin. (4) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, în cazul adoptării soluției de condamnare în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, sau cu dispunerea încetării procesului penal intentat în privința inculpatului Oboroc Octavian pe capătul de învinuire în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sau rejudecarea cauzei de către instanța de judecată a cărei hotărâre a fost anulată, dacă instanța de apel va constata că ședința din 22.12.2020 s-a examinat ilegal, în lipsa apărătorilor aleși care au fost în imposibilitate de a se prezenta; revocarea măsurii preventive - arestul preventiv; respingerea acțiunii civile în partea ce ține de cerința părții civile Oboroc Estera de încasare a 1 000 000 (un milion) lei, ca fiind neîntemeiată.

3.1. În motivarea cererii de apel, avocatul a indicat că:

- sentința primei instanțe este neîntemeiată, pasibilă casării, or, inculpatul Oboroc Octavian a pledat nevinovat în ce privește învinuirea de comiterea tentativei de omor intenționat;

- infracțiunea incriminată inculpatului, încadrată, conform rechizitoriului, în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal, și vinovăția acestuia, nu-și găsesc confirmare prin probatoriul administrat, expus în rechizitoriu. Starea de fapt constatată în cadrul cercetării judecătorești, atestă comiterea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 264 al.(4) Cod penal și nu a infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal, procurorul reținând în învinuire o altă stare de fapt ce nu este probată, fiind combătută de probele administrate;

- prima instanță, în rezultatul aprecierii greșite a probelor, eronat a constatat că inculpatul a acționat intenționat cu scop de omor. La fel, s-a omis a se indica în ordonanța de punere sub învinuire și sentință, care ar fi motivul acestui presupus scop urmărit de inculpat;

- inculpatul a fost învinuit de către partea acuzării că ar fi dorit moartea fostei soții, a copilului și a nașului său, bazându-se doar pe presupuneri și invocări declarative, lipsite de probațiune;

- declarațiile rudelor părților vătămate audiate, în calitate de martori ai acuzării, sunt bazate pe presupuneri și percepții subiective ale stării de fapt, pe fundal de rudenie, și care nu redau realitatea, dar o poziție subiectivă;

- în conținutul raportului de expertiză auto-tehnică este indicat, la capitolul examinarea sistemului de iluminare, că comutatorul luminii farurilor este în poziția Automat, ce atestă că la momentul deplasării lumina farurilor la automobilul

inculpatului era conectată, or, aceasta era conectată la regim automat, automat se conectează la pornire și se deconectează la oprirea motorului. Respectiv, din analiza acestor materiale probatorii sus expuse, în coraport cu declarațiile părților vătămate, precum că ar fi fost stinse luminile farurilor la automobilul condus de inculpat, se constată că aceste declarații și acuzații nu corespund realității, fapt ce pun la îndoială rezonabilă credibilitatea acestor declarații și subiectivismul presupunerilor făcute în aceste declarații;

- accidentul s-a produs urmare a deplasării neadecvate cu automobilul a inculpatului, stării de ebrietate, condițiilor rutiere, fapt confirmat de către martorul acuzării Coșarca Cristina, care a declarat că automobilul Tuareg se deplasa haotic și efectua manevre de depășire neregulamentare și periculoase, circulație pe contrasens;

- potrivit rezultatului alcooltestului Drager, s-a confirmat starea de ebrietate a inculpatului, iar potrivit conținutului procesului-verbal de cercetare la fata locului, s-a indicat la starea carosabilului, care era înghețat parțial, neprelucrat contra ghețușului locul accidentului, care se află în zona de acțiune a indicatorului depășire interzisă, linie continuă, locul nu este iluminat, la fața locului fiind prezente urme de derapare, fapt ce se desprinde și din foto-tabel anexă la procesul-verbal;

- conform raportului de expertiză auto-tehnică, tamponarea, contactul inițial a avut loc sub unghi conform schemei anexate la raport, și nu direct din spate, cum se incriminează, contactul inițial a avut loc în perimetrul farului stânga, spate a automobilului WW Tuareg, și respectiv, bara de protecție spate, partea dreaptă a automobilului Mazda, ce confirmă declarațiile inculpatului privind manevra efectuată;

- cât privește comportamentul inculpatului după producerea accidentului, acesta a plecat de la locul accidentului fiind în stare de șoc, fapt confirmat de către colaboratorii de poliție, ulterior, revenindu-și, inculpatul a strigat: "Ce-i cu copilul, ce-i cu soția?";

- referitor la pedeapsa ce urmează a fi aplicată inculpatului, apărarea a solicitat o pedeapsă neprivativă de libertate, or, conform caracteristicii de la locul de trai, inculpatul se caracterizează pozitiv, careva plângeri din partea rudelor, vecinilor privind comportamentul acestuia, nu au parvenit, date compromițătoare în privința acestuia, nu sunt, la evidența medicului narcolog nu se află și chiar experții psihiatri au caracterizat inculpatul ca având emoții echilibrate, la caz lipsesc circumstanțe agravante, inculpatul a achitat suma de 50 000 lei pentru tratament, a recunoscut acțiunile civile, cu excepția solicitării de încasare a unui milion de lei, a recunoscut comiterea accidentului rutier în stare de ebrietate și s-a căit de cele întâmplate. Mai mul, inculpatul este angajat în câmpul muncii, iar conform cazierului judiciar, inculpatul anterior nu a fost tras la răspundere;

- faptul nerecunoașterii învinuirii nu poate fi tratat în detrimentul inculpatului, or acesta nu a recunoscut starea de fapt, circumstanțele producerii cazului indicate în învinuire și calificarea juridică conform art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal,

dar a recunoscut faptul comiterii unui accident din imprudență, în stare de ebrietate, faptă prevăzută la art. 264 alin. (4) Cod penal;

- în cadrul urmăririi penale au fost admise încălcări ce atrag, inclusiv din oficiu, nulitatea acțiunilor de urmărire penală efectuate după data de 27.02.2020, și anume, ordonanța de creare a grupului de urmărire penală, printre care și procurorul Gureu A., fiind semnată de un oarecare Buzdugan Alexandru, procuror șef interimar al Procuraturii rl. Strășeni, iar procuror șef interimar al Procuraturii rl. Strășeni cu nume Alexandru nu există, existând cu numele Aureliu. Respectiv, ordonanța în cauză este lovită de nulitate, nulitate care poate fi înlăturată doar prin anularea acestui act și respectiv atrage nulitatea acțiunilor de urmărire penală efectuate după data de 27.02.2020, însă prima instanță a omis a identifica această încălcare, deși apărarea în cadrul cercetării materialelor cauzei a atras atenția la această încălcare;

- în cadrul cercetării judecătorești, apărarea a înaintat cerere privind prezența temeiurilor și circumstanțelor de încetare a procesului penal pe capătul de învinuire în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală, în temeiul art. 391 al. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar prin închierea primei instanțe, s-a dispus expunerea asupra acesteia odată cu examinarea fondului, prin sentință. Însă, lecturând sentința, s-a constatat că instanța de judecată a lăsat fără examinare această cerere și nu s-a expus prin sentință referitor la aceasta, ce atestă încălcarea prevederilor art. 6 CEDO. În cererea vizată, apărarea a expus circumstanțele prin care se atestă că la data adoptării ordonanței de punere sub învinuire și înaintarea acuzații - 28.05.2020, a fost încălcat principiul *non bis in idem*, garantat de Constituție, deoarece în privința lui Oboroc Octavian, până la emiterea ordonanței de punere sub învinuire din 28.05.2020, se dispusese anterior, tot la aceeași dată, 28.05.2020, cea de-a doua „infracțiuni”, în măsura în care aceasta decurse din fapte identice în mod substanțial, și nu se permite existența a două proceduri paralele bazate pe aceleași fapte și persoane, însă încadrate juridic diferit, iar indiferent de încadrarea juridică a faptei în cadrul unei proceduri noi, fapta rămâne aceeași.

- faptul admiterii încălcării principiul *non bis in idem*, garantat de Constituție, de către procurorul Gureu A., este confirmat prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 08.06.2020 prin care se expune că procurorul Gureu A. nu putea dispune prin ordonanța din 28.05.2020 încetarea urmăririi penale, și ulterior, înaintarea învinuirii pe aceleași acuzații doar încadrate diferit. Însă, deși procurorul ierarhic a anulat doar la 08.06.2020, în parte, ordonanța din 28.05.2020 în partea ce ține de pct. 2 al părții rezolutive a ordonanței din 28.05.2020 de încetarea urmăririi penale, se atestă oricum că emiterea ordonanței de punere sub învinuire și înaintarea acuzații în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal a avut loc cu încălcarea principiului *non bis in idem*, încălcare ce nu poate fi reparată decât prin anularea acesteia în temeiul art. 251 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2022 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către avocatul David Larisa în numele inculpatului Oboroc Octavian, cu menținerea sentinței primei instanțe.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a conchis că, audiind opiniile participanților la proces, cercetând materialele cauzei penale, a ajuns la concluzia de a examina cauza în lipsa inculpatului Oboroc Octavian care a fost anunțat în căutare, în privința lui fiind pornit dosarul de căutare nr. 2020330274 din 07.12.2020 (f.d. 188, Vol. IV) și în lipsa avocatului David Larisa, care nu s-a prezentat la 4 ședințe de judecată consecutive, astfel, cauza fiind examinată în prezența avocatului din oficiu, Alexei Elena, pe motiv că instanța de apel a întreprins acțiuni de a asigura prezența acestora în ședința de judecată, însă, fără careva rezultate pozitive, iar ultimii nu s-au folosit de dreptul lor procesual de a fi prezenți la examinarea cauzei penale în privința inculpatului Oboroc Octavian.

În continuare, instanța de apel a statuat că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, iar cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor. Astfel, în cadrul cercetării judecătorești, întru constatarea existenței infracțiunii, identificarea făptuitorului și stabilirea vinovăției, au fost administrate următoarele mijloace de probă, incluse în rechizitoriu, apreciate în cadrul cercetării judecătorești și verificate în ședința instanței de apel, și anume, declarațiile inculpatului Oboroc Octavian date în prima instanță; declarațiile părților vătămate Alexandru Cojocar, Oboroc Estera; declarațiile reprezentantului legal, Dragomir Claudia; declarațiile martorilor Coșarca Cristina, Buzu Igor, Iachim Victor, Cojocar Daniela, Dragomir Mihail, Targon Mihail, Oboroc Galina, Matrosov Serghei, Oboroc Anatolie, Oboroc XXXXX; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 31.12.2019 împreună cu planșa fotografică, CD-R cu secvența video de la fața locului și schița; procesul-verbal de constatare a stării de ebrietate din 31.12.2019; tichetul Drager Alcotest nr. 6862 din 31.12.2019 împreună cu procesul verbal de examinare a acestuia; procesul-verbal de ridicare din 03.01.2020 de la cet. Dan Damian; procesul-verbal de examinare a obiectului, și anume, a copiilor materialelor înregistrate în R-2 nr. 1 din 01.01.2020 și a CD-ului cu secvența video privind accidentul rutier comis pe str. Socoleni 9 din mun. Chișinău la 01.01.2020 ora 00:51; procesul-verbal de ridicare din 02.01.2020 de la stația de alimentare „Petrom Peco 122” din or. Călărași str. Alexandru cel Bun 202/1 prin care s-a dispus ridicarea a două secvențe video pe un CD; procesul-verbal de examinare a obiectului și anume a CD-lui cu două secvențe video ridicate de la stația de alimentare „Petrom Peco 122” din or. Călărași str. Alexandru cel Bun 202/1; procesul-verbal de ridicare din 13.01.2020 de la Dragomir Mihail, prin care s-a dispus ridicarea telefonului mobil de model „Samsung” de culoare negru ce aparține cet. Oboroc Estera; procesul-verbal de examinare a obiectului, și anume, a telefonului mobil de model „Samsung S8”; raportul de expertiză judiciară nr. 202031D14 din 30.01.2020; raportul de expertiză judiciară nr. 202031D18 din 18.02.2020; raportul de expertiză judiciară nr. 202031P01 din 01.01.2020; raportul de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-67 din 28.01.2020; raportul

de expertiză judiciară nr. 202035A0167 din 15 aprilie 2020; procesul-verbal de examinare a rezultatului analizei sângelui la conținutul alcoolului etilic a cet. Oboroc Octavian; copia certificatului de încadrare în grad de dizabilitate seria/nr. C92076007974 eliberat pe numele lui Oboroc Estera din 21.05.2020; astfel, dând o încadrare juridică corectă acțiunilor inculpatului Oboroc Octavian în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g), art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

În același timp, cu referire la argumentul apelantului că în cadrul urmăririi penale în privința inculpatului Oboroc Octavian au fost încălcate normele procedurale, cât și principiul *non bis in idem* și sunt temeuri de încetare a procesului penal pe capătul de învinuire în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală, în temeiul art. 391 al.(l) pct. 6) Cod de procedură penală, instanța de apel a enunțat că, în urma efectuării unui șir de acțiuni de urmărire penală care au avut drept scop elucidarea circumstanțelor în care cet. cet. Cojocar Alexandru, Oboroc Estera și Oboroc Octavian s-au ales cu vătămările corporale, s-a constatat că aceste acțiuni au fost comise de către Oboroc Octavian, care, știind cu certitudine că în a/m de model „Mazda CX5,, cu n/î XXXXX se află cet. Cojocar Alexandru, fosta sa soție, Oboroc Estera și copilul comun, Oboroc Damian, și se deplasau spre mun. Chișinău, i-a urmărit, iar tamponarea a/m de model „Mazda CX 5,, cu n/î XXXXX a avut loc intenționat. Or, fiind analizate și apreciate probele administrate sub aspectul pertinentei, utilității, veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, organul de urmărire penală a stabilit, că în acțiunile lui Oboroc Octavian nu se conțin elementele infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4), art. 266 Cod penal, dar elementele infracțiunii prevăzute la art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că s-a impus necesitatea de a înceta, în parte, urmărirea penală în privința lui Oboroc Octavian, conform prevederilor art.275 alin.(l) pct.3) Cod de procedură penală, din motiv că, în cazul de față, în acțiunile lui Oboroc Octavian nu se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4), art. 266 Cod penal, dar se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal.

Astfel, prin Ordonanța procurorului în Procuratura Strășeni, Gureu A. din 28.05.2020, Oboroc Octavian a fost scos de sub urmărire penală cu privire la capătul de învinuire în baza art. 264 alin. (4), art. 266 Cod penal și încetat în parte urmărirea penală în privința lui Oboroc Octavian XXXXX, din motiv că în acțiunile acestuia nu se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4), art. 266 Cod penal și s-a continuat urmărirea penală pe cauza penală nr. 2020330003 conform prevederilor art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal (f.d. 159-163, Vol. II), prin ce anume s-a urmărit a nu fi încălcat principiul *non bis in idem*.

Concomitent, instanța de apel a indicat că, nu pot fi reținute argumentele avocatului Larisa David, invocate în apel precum că, inculpatul Oboroc Octavian pledează nevinovat în ce privește învinuirea de comiterea tentativei de omor

intenționat și nu recunoaște vinovăția în această parte a învinuirii, deoarece nu a avut intenția omorului așa cum i se incriminează, dar a comis din imprudență un accident rutier, soldat cu vătămări corporale grave, din cauză că era în stare de ebrietate, ce a condiționat deplasarea neadecvată pe traseu, din motiv că inculpatul Oboroc Octavian a avut intenția de a curma viața fostei sale soții, Oboroc Estera, cât și a copilului său, Oboroc Damian, pe motiv de răzbunare, întrucât după divorț soția i-a luat totul, cât și din gelozie și că nu a vrut să se primească așa, adică nu a vrut să le cauzeze vătămări corporale grave, dar a avut intenția să-i omoare, acesta a dorit și a planificat omorul fostei soții și a copilului lor comun, deoarece cunoștea cu certitudine traseul pe care urma să se deplaseze fosta soția, cu copilul și cu nașul lor de cununie, a planificat toate acțiunile și a acționat spre a-și realiza planul său criminal, dar din cauze independente de voința acestuia, acesta nu s-a produs.

Alegațiile apărării precum că, accidentul a fost produs și din cauza stării de ebrietate a inculpatului, care în urma accidentului a părăsit locul accidentului pe motiv că, era în stare de șoc, le fel, au fost respinse de către instanța de apel, or, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202035A0167 din 15 aprilie 2020 s-a constatat că, Oboroc Octavian XXXXX, nu suferă de careva maladie psihică cronică, este fără dereglări psihice și responsabil de fapta ce i se impută.

Într-o altă ordine de idei, instanța de apel a reținut că, solicitările apărării în numele inculpatului Oboroc Octavian, fără a fi susținute de către aceștia în cadrul ședințelor de judecată, întrucât ultimii nu s-au prezentat în ședința de judecată a instanței de apel pentru a-și susține poziția, nu echivalează cu recalificarea acțiunilor inculpatului din tentativă de omor la încălcarea circulației rutiere, de vreme ce există probe pertinente și concludente ce dovedesc vinovăția ultimului în săvârșirea infracțiunilor incriminate prin rechizitoriu, demonstrată atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel.

Suplimentar, instanța de apel a respins și celelalte argumente expuse de către partea apărării în susținerea apelului înaintat, invocând că instanțele de judecată nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument avansat de părți, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și circumstanțele cauzei.

Referitor la pedeapsa aplicată inculpatului pentru infracțiunile comise, instanța de apel a reiterat că prima instanță, la stabilirea pedepsei, a ținut cont de prevederile art.75-77 Cod penal, adică, de pericolul social al infracțiunilor comise de către inculpatul Oboroc Octavian, de gravitatea infracțiunilor comise, care se califică ca infracțiune deosebit de gravă și ușoară, că nu a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunilor incriminate, s-a eschivat de la judecată, că inculpatul a recuperat parțial prejudiciul părții vătămate, astfel, just i-a stabilit acestuia în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal o pedeapsă de 15 ani închisoare; în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport; iar în temeiul art. 84, art. 87 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul

total al pedepselor aplicate, i-a stabilit corect o pedeapsă definitivă de 15 ani și 60 zile închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Totodată, instanța de apel a considerat oportun de a respinge și cererea apărării de a fi respinsă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Oboroc Estera în partea ce ține de încasarea a 1 000 000 (unui milion) lei, ca fiind neîntemeiat, întrucât, prima instanță corect și legal a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Oboroc Estera în partea încasării sumei de 1000 000 (un milion) de lei, cu titlu de prejudiciul biologic, care a survenit în rezultatul acțiunilor intenționate ale lui Oboroc Octavian, fiindu-i cauzate vătămări corporale conform raportului de expertiză judiciară nr. 202031D18 din 18.02.2020, care prezintă pericol pentru viață, pe tot restul vieții fiind lipsită de posibilitatea de a merge pe propriile picioare, are nevoie permanent de un însoțitor, fiindu-i atribuit un grad de dezabilitate fără termen, fapt confirmat prin certificatul de încadrare în grad de dezabilitate seria/nr. C92076007974.

5. Legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești este contestată cu recursuri ordinare de către avocații Buliga Dumitru și Mișcoi Mihail în numele inculpatului Oboroc Octavian și de către avocatul Mirolubov Rodica în numele inculpatului Oboroc Octavian.

5.1. În recursul ordinar declarat de către avocații Buliga Dumitru și Mișcoi Mihail în numele inculpatului Oboroc Octavian, invocându-se temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 11), 12), 15) Cod de procedură penală, se solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu dispunerea încetării procesului penal în temeiul art. 4 § 1 și 3 din Protocolul nr. 7 la CEDO, art. 7 alin. (8), art. 22 alin. (3), art. 275 pct. 8)-9), art. 285 alin. (2) din Codul de procedură penală, sau, în condițiile în care se va considera imposibilă corectarea erorii judiciare de către instanța de recurs ordinar, se solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

- judecarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa inculpatului Oboroc Octavian, inclusiv în prima instanță în lipsa apărătorilor aleși David Larisa și Mirolubov Rodica, deoarece în prima instanță și în instanța de apel inculpatul urma a fi asistat anume de apărătorii aleși de el, dar nu de un avocat ce oferă asistență juridică garantată de stat, fiindu-i astfel încălcat inculpatului dreptul fundamental la apărare, garantat de art. 6 § 3 lit. c) din Convenția Europeană cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Or, din materialele cauzei, se relevă cert că apărătorii aleși ai inculpatului, avocații Mirolubov Rodica și David Larisa, au solicitat din timp amânarea ședinței judiciare din 22 decembrie 2020, ora 10:30 (perioadă de pandemie și risc sporit de COVID-19) din motiv de boală, indicând că vor prezenta certificatul medical în ședința următoare, or, certificatul de concediu medical se eliberează fizic pacientului după închiderea concediului medical.

Încălcarea gravă a dreptului la apărare este constatată irevocabil prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău nr. 10r-17/21 din 13 aprilie 2021 prin care a fost admis recursul declarat de avocatul David Larisa și s-a casat încheierea

Judecătoria Strășeni (sediul central) din 22.12.2020, privind aplicarea amenzii judiciare în privința avocatului David Larisa în mărime de 50 unități convenționale;

- instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia de a examina cauza în lipsa inculpatului Oboroc Octavian și în lipsa avocatului David Larisa, fiindu-i, astfel, încălcat inculpatului dreptul la apărare;

- la caz, există o cauză care exclude răspunderea penală, și anume, faptul că pentru aceiași faptă inculpatul a fost scos deja de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului din 28.05.2022 (f. d. 159-163, Vol. II), ordonanța care fiind supusă controlului ierarhic superior prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 06.06.2022 (f. d. 188 189, Vol. II) în această parte nu a fost anulată, respectiv, există o hotărâre pe aceiași faptă de scoatere de sub urmărire penală, indiferent de încadrarea juridică a faptei deja în baza altei norme penale, deoarece operațiunea juridică efectuată în speță nu a fost de reîncadrare și recalificare a faptei, dar de scoatere de sub urmărire penală pentru una și aceiași faptă pentru care a deja a fost tras la răspundere penală în baza altei norme penale. Astfel, în fapt, persoana este scoasă de sub urmărire penală pentru aceiași faptă anterior incriminată, prin ce s-a încălcat art. 4 § 1 din Protocolul nr. 7 la CEDO, care prevede dreptul fundamental de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori, care este un drept absolut în temeiul art. 4 § 3 din Protocolul nr. 7 la CEDO și art. 15 din CEDO, și în speță, nu este incidentă excepția de la art. 4 § 2 din Protocolul nr. 7 la CEDO;

- instanțele de fond, examinând cauza în lipsa apărătorilor aleși, a violat și dreptul fundamental al inculpatului la apărare și la un proces echitabil, garantat de art. 26 din Constituția RM și art. 6 din CEDO;

- judecând apelul, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de către partea apărării în susținerea cerințelor sale, inclusiv, referitor la aplicarea corectă a legii la faptele reținute prin hotărârea atacată, la prezența sau lipsa tuturor semnelor calificative ale infracțiunilor imputate inculpatului, reieșind din prevederile legislației în vigoare, practicii judiciare și învinuirii formulate, precum și la temeiurile de încetare a procesului penal în legătură cu încălcarea principiului *non bis in idem*;

- instanța de apel a reprodus constatările primei instanțe, fără a cerceta în ședința de judecată probele;

- inculpatului nu i-a fost asigurată posibilitatea de a se apăra împotriva unei acuzații certe, deoarece întreaga operație juridico-penală de acuzare este confuză, lipsindu-l pe acesta de prerogativele art. 6 §§ 1, 2, 3 lit. a) și b) CEDO.

5.2. În recursul ordinar declarat de către avocatul Mișcoi Mihail în numele inculpatului Oboroc Octavian, invocându-se temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 8), 11), 12) Cod de procedură penală, se solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate din prevederile art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g), art. 264¹ alin. (1) Cod penal în prevederile art. 264 alin.(4) Cod penal, cu încetarea procesului în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală, în temeiul art.391 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală.

În motivarea solicitărilor, apărarea a invocat că:

- atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, inculpatul a pledat nevinovat în ce privește învinuirea de comiterea tentativei de omor intentionat, declarând, în esență, că vina în comiterea tentativei de omor nu o recunoaște, deoarece nu a avut intenția omorului, a comis din imprudență un accident rutier, soldat cu vătămări corporale grave, din cauza că era în stare de ebrietate, ce a condiționat deplasarea neadecvată pe traseu, nu a luat în considerație situația rutieră și anume condițiile meteo, traseu fiind umed, lapoviță, și din cauza stării de ebrietate, nu a putut aprecia corect situația la trafic, încălcând RCR, astfel, s-a pomenit în întâmpinarea unui alt automobil ce se deplasa din sens opus, ca rezultat fiind orbit, iar evitând coliziunea, a efectuat manevră bruscă în dreapta, ca urmare, au survenit consecințele;

- inculpatul se căiește și regretă mult cele întâmplate, nu și-a dorit niciodată moartea soției, a copilului;

- de către partea acuzării nu a fost probat scopul de omor, constatat prin hotărârile contestate;

- procurorul din start a calificat acțiunile făptuitorului, a pornit urmărirea penală și a pus sub învinuire inculpatul în baza art.264 alin.(4), art. 266 Cod penal, ceea ce și este corect, or probe ce ar confirma comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal lipsesc;

- urmează a fi declarată nulă ordonanța de punere sub învinuire a lui Oboroc Octavian din 28.05.2020 și rechizitoriul, în partea ce ține de incriminarea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), e), e¹), g) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală, în temeiul art.391 alin.(l) pct.6 Cod de procedură penală;

- prima instanță a încălcat dreptul la apărare a inculpatului din ședința din 22.12.2020 în cadrul căreia au avut loc dezbaterile judiciare, fiind petrecută în lipsa apărătorilor aleși David Larisa și Mirolubov Rodica, deși instanță a fost informată de apărători despre imposibilitatea prezentării în această ședință de judecată pe motiv de boală, fiind solicitată amânarea ședinței, însă prima instanță, necătând la faptul dat, anticipat a solicitat apărător din oficiu, care era prezent în ședință deja și a petrecut dezbaterile judiciare la 22.12.2020, în lipsa apărătorilor aleși, cu apărător din oficiu, cauza fiind examinată în lipsa inculpatului, astfel, au fost încălcate prevederile art. 17, 70 alin. (3), (4), art. 322 Cod de procedură penală.

6. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Catana Tatiana în numele părților vătămate Oboroc Estera și Oboroc Damian, care a pledat pentru respingerea acestora, ca fiind neîntemeiate, cu menținerea deciziei instanței de apel.

6.1. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursurilor ordinare declarate, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, menționând că argumentele invocate în recursuri au constituit obiect de examinare în instanța de

apel, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

7. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile din art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare. Or, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1), (2), 6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept săși întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Pe lângă cele consemnate, este necesar de a face o precizare substanțială, și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța dată.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Având în vedere că instanța de recurs ordinar este sesizată de aceiași parte procesuală - partea apărării, raționamentele care au stat la baza admiterii cererilor și adoptării soluției de casare a decizie instanței de apel vor fi punctate în același context.

Așadar, din analiza coroborată a motivelor expuse de recurenți în recursurile ordinare declarate, Colegiul penal lărgit constată că se invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 8), 11), 12), 15) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când: 4) *judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii*; 5) *cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate*; 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*; 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*; 11) *persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă*; 12) *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*; 15) *instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză*.

În urma verificării legalității hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiurile invocate de recurenți în recursurile ordinare declarate și-au găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, fiind astfel admise de către instanța de apel mai multe derogări procedurale ce au încălcat dreptul inculpatului la apărare, precum și sub aspectul neexpunerii instanței de apel asupra motivelor invocate în apelul apărării.

Raportând cele consemnate supra la materialele cauzei, Colegiul penal lărgit reiterează că după parvenirea dosarului în instanța de apel, a fost stabilită ședință de judecată pentru 11 mai 2021 (f. d. 73, vol. V).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 11 mai 2021 (f.d. 81-82, Vol. V), a fost amânată examinarea cauzei pentru 26 octombrie 2021, din motiv că nu s-au prezentat avocații aleși ai inculpatului, David Larisa, Miroljubov Rodica, care au

depus cereri de amânare în acest sens (f.d. 78-79, Vol. V), invocând motive de boală, și respectiv, imposibilitatea prezentării.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 26 octombrie 2021 (f.d. 94, Vol. V), avocatul David Larisa s-a prezentat, însă a fost amânată ședința de judecată pentru 30 noiembrie 2021, din motiv că judecătorul Bălălău Denis se afla în concediu de odihnă (f.d. 94-95, Vol. V).

În cadrul ședinței de judecată din 30 noiembrie 2021, nu s-a prezentat avocatul ales al inculpatului, David Larisa, însă a depus o cerere (f.d. 97, Vol. V) prin care a solicitat amânarea din motivul imposibilității de a se prezenta, fiind astfel amânată ședința de judecată pentru 03 mai 2022 (f. d. 99-100, Vol. V).

Ședința de judecată, stabilită pentru 03 mai 2022 a fost contramandată, din oficiu, de către instanța de apel pentru data de 05 iulie 2022, fără a fi coordonată cu toți participanții (f. d. 106-107, Vol. V).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 05 iulie 2022 (f.d. 126, Vol. V), la examinarea cauzei în ordine de apel nu s-a prezentat inculpatul Oboroc Octavian (care a fost anunțat în căutare și nici nu a fost citat legal) și avocatul ales al acestuia, David Larisa, care a solicitat prin cererea din 04 iulie 2022 amânarea examinării pe motiv că se află în concediu de odihnă (f.d.116-117, Vol. V), totodată, nu s-a făcută nici o mențiune cu referire la avocatul ales al inculpatului, Miroljubov Rodica, însă s-a prezentat avocatul ce oferă asistență juridică garantată de stat, Alexei Elena.

Ulterior, instanța de apel, în ordinea art. 413 alin. (2) Cod de procedură penală, verificând dacă părțile au careva cereri sau demersuri, avocatul Alexei Elena a solicitat să fie eliberată din ședință, întrucât, în urma examinării materialelor cauzei, a constatat că inculpatul are avocat ales, iar dovada recepționării citației de către acesta, lipsește (f.d. 127, Vol. V).

Instanța de apel, audiind părțile participante la proces, a considerat posibilă examinarea cauzei penale în ordine de apel, cu prezența avocatului Alexei Elena, invocând că avocatul ales, David Larisa, nu s-a prezentat la patru ședințe consecutive (f.d. 128, Vol. V).

În lumina celor consemnate supra, reliefate la materialele cauzei, instanța de recurs ordinar constată, pentru examinarea prezentei cauze penale în ordine de apel, au fost stabilite cinci ședințe de judecată, dintre care, trei au fost amânate la solicitarea avocatului David Larisa, invocând motive verosimile și probate (f.d. 78, 97, 116, Vol. V), iar două ședințe au fost amânate din oficiu de către instanța de apel, una dintre care nu a fost coordonată cu părțile.

În continuare, se constată că instanța de apel, oferindu-i cuvântul avocatului Alexei Elena în numele inculpatului Oboroc Octavian, aceasta a susținut formal apelul, nu s-a expus asupra motivelor invocate în apel întru argumentarea netemeinicii și ilegalității sentinței primei instanțe, nu a făcut referire la circumstanțele de fapt relevante ale cauzei și nici nu a susținut solicitarea de încetare a procesului cu privire la încălcarea principiului *non bis in idem*, în cadrul procesului

penal nu a înaintat careva cereri sau obiecții, nu a depus concluzii scrise, nu a insistat să fie examinate probele pe care a fost întemeiat apelul, mai mult, instanța de apel nici măcar nu a supus cercetării declarațiile inculpatului date în prima instanță, fapt nesesizat de către apărare.

Făcând o retrospectivă, Colegiul penal lărgit stabilește, inclusiv, faptul că potrivit procesului-verbal din 22 decembrie 2020 (f.d. 192-198, Vol. IV), prima instanță, judecând cauza, a purces la dezbaterile judiciare, fiind petrecute, însă, în lipsa inculpatului care era anunțat în căutare, precum și a apărătorilor aleși, David Larisa și Miroljubov Rodica, deși instanța de judecată a fost informată de către apărători despre imposibilitatea prezentării în această ședință de judecată, pe motiv de boală (f.d.189-191, Vol. IV), fiind solicitată amânarea ședinței. Însă, prima instanță, necătând la faptul dat, anticipat a solicitat apărător din oficiu, care deja era prezent în ședința de judecată și a petrecut dezbaterile judiciare la 22 decembrie 2020, în lipsa apărătorilor aleși, cărora li s-a aplicat amendă pentru comiterea abaterilor în procesul penal, manifestate prin neprezentarea nejustificată.

În sensul celor invocate, Colegiul penal lărgit învederează că, potrivit art.17 alin.(3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală și instanța sunt obligate să asigure bănuیتului, învinuitului, inculpatului dreptul la asistență juridică calificată din partea unui apărător ales de el sau a unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, independent de aceste organe.

În conformitate cu art.66 alin.(1) Cod de procedură penală, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la apărare. Organul de urmărire penală sau, după caz, instanța de judecată îi asigură învinuitului, inculpatului posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege.

Conform art.67 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, în calitate de apărător în procesul penal poate participa avocatul.

În temeiul art.70 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, persoanele menționate la art.67 alin.(2) participă la procesul penal în calitate de apărător la invitația bănuیتului, învinuitului, inculpatului, reprezentantului legal al acestuia, precum și la solicitarea altor persoane, *cu consimțământul persoanelor interesele cărora urmează să le apere.*

Reieșind din sensul normelor respective, Colegiul penal lărgit menționează că alegerea apărătorului poate fi făcută atât de către inculpat, cât și de alte persoane cu respectarea unei condiții - *consimțământul inculpatului*, care după semnarea contractului de asistență juridică își dă acordul, în formă scrisă, ori solicită printr-o cerere admiterea apărătorului.

Însă, din actele și lucrările cauzei rezultă cert că inculpatul Oboroc Octavian a încheiat contract de asistență juridică cu avocații David Larisa și Miroljubov Rodica, fiindu-le acordat dreptul de a-l reprezenta în ședința de judecată. Avocatul David Larisa, fiind citat legal, nu s-a prezentat la unele ședințe de judecată ale instanței de apel, din motive verosimile, indicate supra, iar despre avocatul Miroljubov Rodica nici nu s-a făcut mențiune în procesul-verbal al ședinței de judecată din 05 iulie 2022.

Prin urmare, președintele ședinței de judecată, la examinarea cauzei în ordine de apel, a înaintat solicitarea de a fi desemnat de către Oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, pentru înlocuirea avocaților David Larisa și Miroljubov Rodica, care nu se prezintă în ședințele de judecată.

Însă, potrivit art.322 Cod de procedură penală, în cazul neprezentării în ședință a apărătorului și al imposibilității de a-l înlocui în ședința respectivă, ședința de judecată se amână.

Pentru lipsă nemotivată, apărătorul este sancționat cu amendă judiciară în cazul în care aceasta a dus la cheltuieli judiciare suplimentare. Înlocuirea apărătorului care nu s-a prezentat la ședință se admite doar cu consimțământul inculpatului. Dacă participarea apărătorului ales de inculpat este imposibilă pe o durată care depășește 5 zile, instanța amână ședința și propune inculpatului să-și aleagă un alt apărător, iar în caz de refuz al inculpatului de a-și alege alt apărător, instanța decide solicitarea desemnării, de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, a unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat. Pentru înlocuirea apărătorului în condițiile prezentului alineat, instanța stabilește inculpatului un termen de 5 zile.

În această ordine de idei, se impune a menționa că avocații David Larisa și Miroljubov Rodica au avut încheiat contract de asistență juridică cu inculpatul Oboroc Octavian, iar avocatul David Larisa a participat la una din ședințele de examinare a apelului (f.d 94, Vol. V).

Astfel, motivul dispunerii înlocuirii apărătorului ales este neîntemeiată, odată ce în materialele cauzei lipsește cererea avocaților David Larisa și Miroljubov Rodica de renunțare (refuz) de a participa în continuare la examinarea cauzei, precum și cererea inculpatului prin care să se renunțe, în mod explicit, la serviciile avocaților aleși.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs ordinar constată că au fost ignorate prevederile art. 322 alin. (4) Cod de procedură penală, avocații David Larisa și Miroljubov Rodica fiind înlocuiți cu avocatul Alexei Elena, oferit din oficiu, *fără consimțământul inculpatului și fără a coordona cu el poziția de apărare*.

Elocvente, la caz, sunt și constatările CtEDO, care, în cauza *Czekalla c. Portugaliei nr. 38830/97, par. 60 din 10 ianuarie 2002*, a statuat că, "statele nu pot fi răspunzătoare de acțiunile sau deciziile avocatului unui acuzat, întrucât realizarea apărării este o chestiune ce privește în mod esențial partea și apărătorul, desemnat din oficiu sau ales. Cu toate acestea, *atunci când avocatul desemnat din oficiu nu este în mod evident în măsură să asigure o apărare efectivă (în prezenta speță avocatul desemnat nu a cunoscut poziția inculpatului, nu a conversat cu el, nu a coordonat mijloacele legale de apărare, motivele apelului, etc), se impune concluzia violării art. 6 paragraful 3, lit. c) din Convenție*".

Subsecvent, Înalta Curte de la Strasbourg a menționat, în acest sens, în cauza *Sannino vs Italia din 27 aprilie 2006* că, "instanța de judecată la desemnarea unui apărător din oficiu, urmează să dea o apreciere obiectivă a lucrului efectuat de către apărător, or, *instanța urmează să intervină pentru a asigura respectarea dreptului la apărare,*

în caz contrar, instanțele naționale nu pot fi exonerate de răspundere”, iar în cauza Colozza contra Italiei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 12 februarie 1985, nr. 9024/80, art. 6 parag. 1, a statuat că „resursele disponibile în dreptul intern trebuie să fie eficace și să demonstreze că o persoană acuzată de o infracțiune, s-a sustras de la urmărire penală sau de la judecată”.

Circumstanțele expuse supra, stabilesc că instanțele de fond au examinat cauza penală în privința inculpatului Oboroc Octavian în lipsa unei apărări care urma să fie nu doar de *”jure”*, dar și de *”facto”*, astfel fiindu-i îngădit dreptul la apărarea și la un proces echitabil, garantat prin art. 6 CEDO.

Într-o altă ordine de idei, Colegiului penal lărgit, făcând o atare apreciere, constată că instanța de apel nu a răspuns prin argumente temeinice la un șir de critici semnalate în apelul declarat de avocatul David Larisa în numele inculpatului Oboroc Octavian (f.d. 41-54, Vol. V), descrise și în pct. 3.1. al prezentei decizii (f.d. 140-182, Vol. V), care prezintă importanță pentru justa soluționare a cauzei, printre care, *încălcarea dreptului la apărarea și la un proces echitabil, garantat prin art. 6 CEDO, precum și prezența temeiurilor de încetare a procesului penal în legătură cu încălcarea principiului non bis in idem.*

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că, la pronunțarea asupra motivelor indicate în cererile de apel, instanța de apel urmează să țină cont de jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16 februarie 2010, statuează că *”art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda 1994), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale”.*

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.*

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, pentru adoptarea unei soluții corecte.

8. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 149, 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv, în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocații Buliga Dumitru și Mișcoi Mihail în numele inculpatului Oboroc Octavian și de către avocatul Miroljubov Rodica în numele inculpatului Oboroc Octavian, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iulie 2022, în cauza penală în privința lui *Oboroc Octavian XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată semnată la *28 februarie 2023* și pronunțată integral la *31 martie 2023*.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Boico

Ghenadie Plămădeală